Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, Rynek 12.

Nr. 170 — Katowice, czwartek 26-go lipca 1928. — Rok 27

Nowe niesłychane wystąpienie Litwy.

Berlin (WTB.) Rząd litewski złożył w generalnym sekretarjacie Ligi Narodów notę następującą:

„Panie Sekretarzu Generalny! Przed niedawnym czasem pojawiły się w prasie wiadomości o polskich manewrach wojskowych na obszarze wileńskim. Manewry te mają być odpowiedzią na ukończone niedawno manewry litewskie.

Co się tyczy manewrów litewskich, to nie były one wogóle przewidziane. Coprawda co roku odbywają się w Warmianach ćwiczenia strzeleckie artylerji litewskiej; rząd litewski zawsze jednak uwiadamiał o tem rząd polski, aby uprzedzić wszelkie możliwe różnice poglądów. Artylerja polska odbywa również ćwiczenia strzeleckie między Święcianami a Podbredziem na linji demarkacyjnej. Ćwiczenia te jednak nigdy nie wywoływały żadnego incydentu ze strony polskiej, czy litewskiej.

Inaczej rzecz się przedstawia w sprawie manewrów wojskowych w pobliżu linji demarkacyjnej. Skoncentrowanie wojsk polskich w większej liczbie stanowiłoby dla Litwy takie niebezpieczeństwo, że rząd litewski musiałby się widzieć zmuszony dla bezpieczeństwa wzmocnić litewskie punkty wojskowe. W tych warunkach może dojść do incydentów, które mogą spowodować zagrożenie pokoju.

Podając to do Pańskiej wiadomości, mam zaszczyt zwrócić się do Waszej Excelencji z prośbą, aby zechciał sprawdzić te fakty i w razie wyniku pozytywnego powołać dla uniknięcia grożących incydentów granicznych organ, przewidziany w rezolucji Rady Ligi Narodów z grudnia 1927 r.“

Berlin. (Pat.) „Vossische Zeitung“ nazywa notę litewską do generalnego sekretarza Ligi Narodów dziwnem posunięciem na szachownicy, wywołanem ostatnim memorjałem Polski w sprawie konfliktu polsko-litewskiego, a prawdopodobnie w jeszcze większym stopniu nieprzychylnymi dla Litwy komentarzami, jakimi w części prasy światowej powitano memorjał. Dziennik pisze: Fakt, że nota litewska wspomina z naciskiem o linji demarkacyjnej, nigdzie już nie może wywołać zdziwienia, jeżeli uwzględni się wybryki kowieńskiej sztuki dyplomatycznej, która znalazła swój wyraz w dekrecie konstytucyjnym pana Woldemarasa. Bardziej jednak zdumiewa swoboda wywodów w sprawie zagrożenia przez Polskę bezpieczeństwa Litwy. „Vossische Zeitung“ wykazuje, że ani zapowiedziane na terenie Wileńszczyzny ćwiczenia wojskowe, ani też zjazd legjonistów w Wilnie nie mogą same przez się zagrażać bezpieczeństwu Litwy. Polska posiada w sporze z Litwą pozycję nader korzystną i z tego powodu nie potrzebuje się już uciekać do demonstracyj granicznych, mogących pomóc litewskiej polityce do odzyskania utraconych atutów. Z tego powodu „Vossische Zeitung“ wyraża nadzieję, że aranżerowie zjazdu legjonistów będą w występach swoich kierowali się wskazanym umiarem, co będzie dla nich tem łatwiej, że Polska, nie ryzykując bynajmniej, może okazać się wobec Litwy wspaniałomyślną.

Warszawa. (Tel. wł.) Jak donosi „Kurjer Warszawski“ z Wilna, litewskie władze wojskowe skoncentrowały zmobilizowane oddziały strzelców (szaulisów) wzdłuż granicy polsko-litewskiej. Ta demonstracja ma stanowić odpowiedź na projektowane manewry polskie na terenie Wileńszczyzny.

Kowno. (WTB.) Rząd litewski przesłał rządowi polskiemu notę, w której proponuje, aby posiedzenie delegacji polsko-litewskiej odbyło się w Królewcu pomiędzy 15 a 20 sierpnia.

Poprawa stosunków polsko-gdańskich.

Gdańsk. (PAT.) Na cześć przebywającego w Gdańsku prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego, gen. Góreckiego, wydał senat wolnego miasta w ratuszu przyjęcie. Podczas obiadu przemawiał wiceprezydent senatu wolnego miasta Gehl, wygłaszając dłuższe przemówienie. Na przemówienie to odpowiedział gen. Górecki. Obydwa przemówienia były transmitowane z sali ratusza przez radjostację gdańską.

Życzliwe i przychylne przyjęcie wystąpienia gen. Góreckiego w Gdańsku przez prasę gdańską wszystkich odcieni i przez szerokie koła ludności wolnego miasta zaniepokoiło tutejszych nacjonalistów niemieckich, którym polityka porozumienia, prowadzona przez rząd polski w stosunku do Gdańska, i także polityka obecnego senatu gdańskiego jest bardzo nie na rękę, albowiem psuje ich plany, mające na celu niedopuszczenie do stworzenia w stosunkach polsko-gdańskich spokojnej atmosfery. Natomiast organ narodowych liberałów, „Danziger Neueste Nachrichten“ podkreśla w komentarzu do przemówienia gen. Góreckiego, że, jak się zdaje, jego pobyt w Gdańsku będzie miał pomyślne skutki dla obu stron.

Gdańsk. (PAT.) Po przyjęciu, wydanem w ratuszu przez senat wolnego miasta gen. Górecki przyjął przedstawicieli prasy niemieckiej i polskiej Gdańska. Na zebranie to przybyło około 20 osób. Gen. Górecki wygłosił dłuższe przemówienie, przedstawiając rozwój Polski we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego w ostatnich 2 latach, uwzględniając przedewszystkiem zrównoważenie budżetu, a nawet osiągnięcie w nim poważnych nadwyżek, stabilizację waluty polskiej, wzrost wkładów oszczędnościowych w polskich instytucjach oszczędnościowych, zarówno rządowych, jak i prywatnych, zmniejszenie się bezrobocia itd. Gen. Górecki posługiwał się w toku przemówienia wykreśami.

O naukę religji w języku ojczystym.

Wiedeń. (WTB.) Duchowieństwo niemieckie diecezji Trientu wysłało do Rzymu delegację, która ma wręczyć Ojcu św. memorjał, domagający się wprowadzenia w życie okólnika arcybiskupa Endricci, wydanego w roku 1912. Według tego okólnika jest „język macierzysty nieodzownym środkiem do tego, aby dzieciom udostępnić trudne do zrozumienia prawdy katechizmu.“ Dlatego duchowieństwo południowego Tyrolu żąda wprowadzenia nauki religji w języku niemieckim.

Memorjał wskazuje na to, że w tych okolicach, gdzie wzbronione lub utrudnione jest nauczanie religji w języku ojczystym, szerzy się w zastraszający sposób zdziczenie obyczajów u dorastającej młodzieży. Gdyby rząd nie zgodził się na ustępstwa i nie pozwolił na to, by rodzice rozstrzygali, o języku, w którym nauczana ma być religja, wówczas duchowieństwo domaga się wprowadzenia nauki religji na probostwach. Memorjał żąda wprowadzenia apostolskiego wizytatora, obywatela państwa neutralnego, któryby zbadał stosunki religijne południowego Tyrolu.

Watykan protestuje przeciw oszczerstwom Callesa.

Meksyk. (WTB.) Komendant policji oświadczył, że morderca Obregona, Jose de Leon Toral, złożył obszerne zeznanie, którego szczegółów nie może jednak podać do wiadomości publicznej. Komendant zaznaczył przytem, że duchowieństwo rzymsko-katolickie okazywało policji rzetelną pomoc podczas dochodzeń.

Rzym. (WTB.) Według doniesień dzienników, Calles oświadczył, że morderca Obregona miał przyznać się, jakoby działał z pobudek fanatyzmu religijnego. Wobec tego zamieszcza organ Watykanu „Osservatore Romano“ oświadczenie, że Stolica Apostolska, jak i każdy katolik potępia ohydny ten czyn. Jeśli jednak Calles odpowiedzialność za morderstwo przypisuje katolikom, to Watykan musi przeciw temu najenergiczniej zaprotestować. Proces, jaki na szczęście toczyć się będzie przed zwykłym sądem, wykaże niezbicie, że katolicy nie ponoszą ani faktycznej, ani moralnej winy za zbrodnię.

Kobiety a wybory.

Rządy w każdym państwie odbywają się według reguł, które nazywamy ustawami.

Reguły te ustanawia w państwie tak zwana władza ustawodawcza.

W dawnych czasach ustawy wydawane były przez panującego. Wola i widzimisię monarchy były wtedy jedynem źródłem ustaw.

Później monarcha wydawał ustawy za porozumieniem i zgodą wielkich panów.

W ubiegłym stuleciu w Niemczech rozszerzono prawo ustawodawcze także na przedstawicieli ogółu obywateli państwa. Obywatele męskiego rodzaju wybierali ciała ustawodawcze — parlament (reichstag) w Rzeszy a sejm (landtag) w Prusach — które za zgodą monarchy wydawały ustawy. Pierwsze na świecie ogólne takie ustawodawstwo istniało w Anglji od trzynastego stulecia. W piętnastem stuleciu zaprowadziła je u siebie Polska. Z końcem ośmnastego stulecia widzimy je w Francji. A w dziewiętnastem stuleciu pojawia się ono w Niemczech.

Prawo wybierania posłów do ciał ustawodawczych przed wojną posiadali jedynie mężczyźni.

Po wojnie prawo to przyznano w różnych państwach także kobietom.

Przyznanie kobietom prawa wyborczego nazywamy politycznem równouprawnieniem kobiet.

W czasie ostatnich niemieckich wyborów sejmowo-parlamentarnych z dn. 20 maja rb. zarządzono w niektórych okręgach wyborczych oddzielne głosowanie mężczyzn a oddzielne kobiet. Uzyskano przez to liczby, które pozwalają zapoznać się w ogólnych zarysach jak w Niemczech głosują niewiasty, a jak mężczyźni.

Oddzielne głosowanie mężczyzn a oddzielne kobiet przeprowadzono między innymi w pięciu okręgach wyborczych, z których opracowano już wyniki tego oddzielnego głosowania. Okręgami tymi są dwa okręgi wiejskie, mianowicie Turyngja i Hessen-Darmstadt, oraz okręgi miejskie, mianowicie Berlin, Lipsk i Elberfeld.

Na podstawie wyników z tych pięciu okręgów dowiadujemy się, że **ogólny udział mężczyzn jest w wyborach większy od udziału kobiet.** Mianowicie na 100 uprawnionych do głosowania mężczyzn 81 mężczyzn głosy swoje oddało. Tymczasem na 100 kobiet uczyniło to tylko 73 kobiet. Podczas gdy więc z 100 mężczyzn tylko 19 mężczyzn obowiązku wyborczego nie wypełniło, to z 100 kobiet aż 27 niewiast nie uważało za potrzebne głosy swoje oddać do urny wyborczej.

Dalej pouczają nas wyniki z omawianych pięciu okręgów, że **po wsiach głosy męskie wogóle przewyższają głosy niewieście, podczas gdy w miastach rzecz się ma odwrotnie.** W wiejskim okręgu Turyngji oddano razem 824 000 głosów, z tego męskich było 419 000, a żeńskich 404 000; — w wiejskim okręgu Hessen-Darmstadt oddano razem 601 000 głosów, z tego męskich było 322 000 a żeńskich 279 000. Tymczasem w miejskim okręgu Berlina oddano razem 2 500 000, z czego przypadało na głosy męskie 1 179 000 a na głosy żeńskie 1 320 000; — w miejskim okręgu Lipska oddano razem 411 000, z czego było głosów męskich 195 000 a żeńskich 216 000; — w miejskim okręgu Elberfeldu oddano razem 89 000, z czego oddano męskich głosów 43 000 a żeńskich 45 000.

Wreszcie wyniki te wykazują, **które partje mają większe powodzenie u niewiast a które u mężczyzn.** Na 100 otrzymanych głosów mieli:

	głosów żeńskich	głosów męskich
Centrowcy	61	39
Deutschnationale	58	42
Demokraci	51	49
Socjaliści	51	49
Komuniści	46	54
Nationalsocjaliści	43	57

Widać z tego że najwięcej głosów niewieścich zdobyli Centrowcy i Deutschnationale. U Demokratów i Socjalistów stosunek głosów męskich i żeńskich jest prawie równy. U skrajnych zaś partji tak lewicowych

komunistów ,jak prawicowych Nationalistów górują głosy męskie nad głosami żeńskimi.

Powyższy obraz uzyskujemy na podstawie pięciu okręgów wyborczych środkowo i zachodnio-niemieckich.

Oddzielne głosowanie odbyło się także w Zabrzu (Hindenburg). Ostatecznych cyfr jeszcze niema z tego okręgu. Na podstawie dotychczasowych zestawień wyniki w Zabrzu przedstawiają, się jak następuje:

	męskich	żeńskich	razem
Upoważnionych było	38.815	40 218	79 033
Liczba oddan. ważn. głosów	25 009	25 234	50 243
Głosowało na:			
socjalistów	4 822	2 982	7 804
nacjonalistów	3 992	3 423	7 415
centrum	5 856	8 515	14 371
stresemanowców	629	515	1 144
komunistów	9 518	5 447	14 965
demokratów	662	578	1 240
komunistów radykalnych	269	144	413
partja gospodarcza	587	441	1 028
Nationalsozialisten	509	304	813
Deutsche Bauernpartei	18	9	27
Völkische	57	34	91
Volksrechtspartei	158	173	331
Deutschsoziale	44	33	77
Christlichsoziale	196	241	437
Polsko.-Kat. Partja Ludowa	**1 030**	**1 540**	**2 570**
Dtsch.Reichsblock der geschädigten Haus- u. Grundbesitzer	105	89	194
socjaliści starzy	67	43	110

Jak z powyższego zestawienia widzimy, i o Wielkiem Zabrzu powiedzieć możemy to samo co o okręgach środkowo i zachodnio-niemieckich z tą różnicą, że poza centrum **nasza polsko-katolicka partja ludowa uzyskała znacznie więcej głosów żeńskich aniżeli męskich.**

Przegląd polityczny

Konsulent ekonomiczny M. S. Z.

Jak się dowiadujemy w ministerstwie spraw zagranicknych ma być utworzone stanowisko doradcy ekonomicznego. Na stanowisko to upatrzony jest Antoni Wieniawski b. wiceprezes Banku handlowego, wybitny ekonomista i znawca spraw finansowych, który niejednokrotnie brał udział jako członek delegacji polskiej w międzynarodowych konferencjach gospodarczych.

Upomnienie ministra spraw wewnętrznych.

Minister spraw wewnętrznych Składkowski wysłosował do wojewodów pisma z upomnieniem, że niedość skrupulatnie zostały wprowadzone w życie okólniki; 1) o sposobie przyjmowania ludności w urzędach, 2) o podniesjeniu stanu sanitarnego miast i wsi oraz wyglądu estetycznego kraju. Za tem upomnieniem mają pójść bardziej dotkliwe środki.

Podział pożyczki inwestycyjnej dokonany.

W sobotę 21 bm. odbyło się posiedzenie syndykatu banków gwarancyjnych, na którem dokonano ostatecznego podziału zgłoszeń na 4 proc. premjową pożyczkę inwestycyjną. Ponieważ suma subskrybowana znacznie przekracza kwotę pożyczki wyłożoną do sprzedaży uchwalono z uwagi na społeczne znaczenie pożyczki uwzględnić zapisy kwoty złotych tysiąc w całości, do kwoty 5.000 w 85 proc., do kwoty 10.000 w 63 proc., do kwot 100.000 w 35 proc., zaś zgłoszenia ponad 100.000 w 20 proc. Pierwotny zamiar uwzględnienia w całości zapisów do 5.000 złotych okazał się niemożliwy do przeprowadzenia wobec ogromnej ilości drobnych zgłoszeń. Rozsyłanie oryginalnych obligacyj pożyczki rozpocznie się w ostatnich dniach tego miesiąca. Niezwykle pomyślne wyniki subskrypcji, jakoteż 20-tysięczna rzesza subskrybentów świadczą o powszechnem i pełnem zaufaniu społeczeństwa do papierów państwowych i polityki finansowej rządu.

Pomoc dla żydów w Polsce.

Z końcem bieżącego tygodnia przybywają do Warszawy delegaci Związku Żydów Polskich w Ameryce pp. Tygiel i Kopelman celem podjęcia „wielkiej akcji udzielenia pomocy produktywnej dla żydostwa polskiego“. Związek Żydów Polskich w Ameryce jest gotów żydom polskim udzielić kilkumiljonowej pożyczki długoterminowej w dolarach, któraby przeznaczona była wyłącznie na cele inwestycyjne. Obecnie odbywają się wśród organizacyj żydowskich narady, które mają na celu opracowanie jednolitego planu inwestycyj.

Organizacje żydowskie przywiązują zwłaszcza wielką wagę do ruchu budowlanego.

Również wielka organizacja pomocy dla żydów „Joint“ zamierza zająć się — na wniosek pisarza żargonowego Szaloma Asza — „przebudową gospodarczą żydów w Polsce“, a pan Appenszlak w „Naszym Przeglądzie“ proponuje, by przebudowa wyraziła się „w ułatwieniu dostępu do pracy na roli, w zakładaniu firm spółdzielczych i osiedli rolnych“.

Należy ciągle zwracać uwagę na niebezpieczeństwo żydowskie dla Polski.

Żydzi w Sowjetach.

Teren żydowskich kolonij na Krymie i Chersońszczyźnie stał się polem ostrych zatargów pomiędzy kolonistami a okolicznymi włościanami ukraińskimi. Włościanie rozgoryczeni coraz silniej dającym się odczuć brakiem chleba napadli silnym oddziałem na 2 kolonje żydowskie pod Mariupolem. Tłum włościan, uzbrojony był w kosy i sierpy, częściowo w rewolwery, a nawet strzelby. Doszło do starcia w czasie którego żydzi zostali rozprószeni, chłopi zaś bez żadnych przeszkód zabrali część świeżo zebranego urodzaju. Wyznaczona została komisja śledcza dla zbadania rozruchów.

Projekty założenia nowych kolonij żydowskich we Wschodniej Syberji na wzór istniejących już na Krymie, okazują się coraz trudniejszemi do wykonania. Komunista Mereżin i prof. Bruk, którzy udali się na miejsca mające uledz kolonizacji w referacie przesłanym do komisji planowań gospodarczych stwierdzili, iż olbrzymie bagna, które pokrywają prawie cały teren kolonizacyjny uniemożliwiają założenie kolonij bez poczynienia wielkich wkładów pieniężnych. Dla osiedlenia jednej rodziny kolonistów wymagany byłby wydatek 4.000 rubli.

Sanacja w Egipcie.

Korespondent „Times'a“ z Aleksandrii donosi, że prezes ministrów egipskich Mahmud Pasza oświadczył mu, co następuje: Rząd zastosował ostre środki celem przeprowadzenia sanacji w administracji i życiu narodowem. Rząd nie zamierza stosować środków represyjnych wobec swoich przeciwników, o ile oni sami go do tego nie zmuszą. Zawieszenie swobody prasy było koniecznością. Byłoby nonsensem przeprowadzić politykę taką, jaką rząd obecnie stosuje, nie przedsięwziąwszy jednocześnie odpowiednich kroków celem niedopuszczania, aby prasa przygotowała rokosz przeciwko rządowi. Mahmud Pasza — mówił, że nie chce przeszkadzać prasie w przeprowadzeniu twórczej krytyki, chce tylko przeszkodzić, żeby prasa występowała przeciwko rządowi. Właśnie prasa rozpoczęła kampanję, nawołującą do niepłacenia podatków. Korespondent zauważył, że Mahmud Pasza wobec tego może być uważany za tyrana i dyktatora, na co on odpowiedział, że nie będzie tyranem, a zapewne również nie będzie dyktatorem, może tylko dyktatorem dobroczynnym. On chce dowieść krajowi, jakie korzyści wypłyną z posiadania dobrego rządu. Mahmud Pasza nie przeprowadzi żadnych zmian, zanim ich nie zatwierdzi parlament.

Trudności przy utworzeniu rządu w Jugosławji.

Jenerał Hadcicz, którego król do utworzenia rządu upoważnił, miał nadzieję, że dzieła tego dokona. Tymczasem w ostatnich dwu dniach nadzieję tę stracił. Trudności są wielkie. Z jednej strony Chorwaci nie chcą dalej z obecnym sejmem pracować i domagają się nowych wyborów. Serbskie partje, natomiast żądają, aby obecny sejm dalej istniał a wybory odbyły się dopiero po uspokojeniu umysłów. Żadna strona nie chce w niczem z żądań swoich ustąpić.

Jenerał Hadcicz oznajmił o tem wszystkiem królowi, prosząc go, aby wyznaczył kogo innego na prezesa nowego ministerstwa.

Największe mocarstwo świata.

Największem mocarstwem świata jest w tej chwili Anglja ze swoimi dominiami, rozrzuconemi po całym świecie. Atoli obecnie powstaje nowe mocarstwo, a to będzie większe od państwa brytyjskiego, tem mocarstwem są Chiny.

Mało kto zdaje sobie sprawę z tego, czem są Chiny. A więc liczba ludności Chin wynosi 460 miljonów. To jest tyle, ile Niemcy, Anglja, Francja, Japonja, Rosja i Stany Zjednoczone, a więc wszystkie wielkie mocarstwa razem liczą ludzi.

Obszar Chin jest znacznie większy, niż cała Europa razem z Rosją. Największa rzeka Chin, Iangtse, jest spławna na tak wielkiej przestrzeni, jak z Berlina do Bordo we Francji. Wielkie okręty morskie mogą wodami jej na tej odległości pływać.

Przez 17 lat toczyła się w Chinach krwawa wojna domowa. Utrzymanie miljonowych wojsk kosztowało wiele pieniędzy. A mimo to Chiny nie pożyczyły pieniędzy z zagranicy. Cały dług obecny tego olbrzymiego państwa wynosi około 11 miljardów złotych. Drobnostka to w porównaniu z zadłużeniem innych państw.

Najzdolniejszy jenerał chiński Czian-kaiszek ogłosił, że Chiny zaprowadzą przymus wojskowy i będą utrzymywały armję wyborną, złożoną z 500 tysięcy żołnierzy. Za 15 lat, tak dodał, posiędziemy największą armję lądową i morską.

Obecnie główną troską rządu chińskiego jest to, aby się wyzwolić z pęt obcych państw i uzyskać swobodę ruchu. Skoro nastanie ład i porządek w Chinach, natenczas istotnie mogą się stać największem mocarstwem świata.

Hr. A. K. Tołstoj.

KSIĄŻĘ SREBRNY

27) —o— (Ciąg dalszy).

Podczas tej rozmowy Borys Godunow nie spuszczał wzroku z Jana. Zdawało się, że czytał z jego twarzy i cicho, przez nikogo niedostrzeżony, wyszedł z sali.

Maluta padł carowi do nóg.

— Batiuszka-car Iwan Wasiljewicz! — wyjąkał, chwytając za poły carską odzież — dzisiaj rano ją głupi dureń, nieociosana pałka, prosiłem cię o nadanie mi bojarstwa, gdzie był wtedy mój rozum? czyż mnie śmierdzącemu niewolnikowi nosić czapkę bojarską? Zapomnij carze głupie słowa moje, każ zdjąć ze mnie kaftan złocony, ubierz w rogożę, tylko daruj Maksymowi winę jego. Młody on carze, głupi, nie wie, co mówi. A już jeżeli chcesz karać, to mnie karaj, żebym ja, głupi dureń, nie dawał się upijać synowi. Pozwól, carze, zaraz pod topór niosę swą głupią głowę.

Strach było patrzeć, jak się zmieniła twarz Maluty, jaka rozpacz malowała się na jego rysach, w których oprócz zwierzęcości nic nigdy wyczytać nie było można.

Car się uśmiechnął.

— Niema za co karać ani ciebie, ani syna twego; Maksym prawdę mówi.

— Co, carze? — krzyknął Maluta — jakto?... Maksym ma słuszność? — i wesołe zdziwienie swoje wyraził głupim uśmiechem, który znikł zaraz, bo mu się zdawało, że car kpi z niego.

Nagła przemiana w twarzy Maluty była tak niezwykłą, że car patrząc na niego, znów się zaczął śmiać.

— Maksym ma słuszność — powiedział w końcu **poważnie — zbyt się pospieszyłem. Być to nie może,** żeby Srebrny knuł przeciwko mnie zdradę. Pamiętam Nikitę jeszcze przed wojną Litewską. Zawsze go lubiłem. To wy, potępieńcy, — ciągnął dalej car zwracając się do Griaznego i Basmanowów — to wy pobudzacie mnie zawsze do przelewu krwi. Mało wam było dopiero co otrucia. Trzebaż jeszcze śmierci młodego bojara! Czego warci jesteście, zwierzęta! Idźcie po Srebrnego! Albo nie, już nie chodźcie. Późno, pewnie już głowa z niego zleciała. Wy wszyscy zapłacicie mi za krew jego.

— Jeszcze nie późno, carze — powiedział Godunow, wracając do sali. — Kazałem się wstrzymać katom. Wiem, że nieraz skazanym na śmierć przebaczasz carze. Głowa Srebrnego już leży na pieńku, kat zdjąwszy kaftan, założył rękawy i czeka twego carskiego rozkazu.

Twarz Jana rozjaśniała.

— Borysie — powiedział — podejdź tutaj, dobry mój sługo. Ty jeden znasz moje serce. Ty jeden wiesz, że ja nie przelewam krwi dla uciechy, ale żeby wykorzenić zdradę. Ty mnie nie uważasz za mięsożercę. Podejdź tutaj, Fedoryczu, niech cię uściskam.

Godunow się nachylił i car pocałował go w głowę.

— Podejdź i ty, Maksymie, pozwolę ci się pocałować w rękę. Mów zawsze tak jak myślisz. Wydać mu stodwadzieścia soboli na szubę.

Maksym skłonił się do samej ziemi i pocałował carską rękę.

— Jaką pensję otrzymujesz?

— Taką jak i inni opricznicy szeregowi.

— Odtąd należysz do naczelnych oprycznikow, wszystko będziesz otrzymywał w takiej ilości jak i oni; ale widzę, że masz coś na języku, mów bez ogródki, czego chcesz?

— Carze, nie zasłużyłem twej wielkiej łaski, nie wart jestem odzieży bogatej; są starsi ode mnie. O jedno proszę, carze, poślij mię na wojnę z Litwą, poślij na ziemię Liwońską, lub, carze, na Riazań bić Tatary.

Coś w rodzaju podejrzenia można było dostrzedz na twarzy Jana.

— Co ci się chce tak nagle wojować zuchu; czy ci się sprzykrzyło życie w Słobodzie?

— Sprzykrzyło, carze!

— Dlaczego? — spytał Jan, patrząc przenikliwie na Maksyma.

Maluta nie dał odpowiedzieć synowi.

— Carze — widzisz — on chce dać dowody swej wiernej służby. Chciałby i grzywnę na złotym łańcuszku otrzymać z rąk twoich carskich. Gorącą ma krew, carze, dlatego się prosi na Tatarów.

— Nie dlatego się prosi — podchwycił znów carewicz — ale dlatego, żeby postawić na swojem: „nie chcę być opryczn ikiem i nim nie będę; niech będzie tak, jak ja chcę, a nie tak jak chce car.“

— Tak! — powiedział Iwan z uśmiechem — to ty Maksymku chcesz mnie przemódz. Patrzcież, jaki rycerz! Ale gdzież tam mnie biednemu równać się z tobą. Cóż, nie chcesz być opricznikiem, to cię mianuję pomocnikiem kata.

— Eh, carze — wtrącił Maluta — gdzie tylko naznaczysz Maksyma, wszędzie będzie spełniał twą świętą wolę. Ale idź Maksymie do domu, już późno. Powiedz matce, żeby na mnie nie czekała; mam zajęcie w więzieniu. Kołaczewów potorturować. Idź Maksymie, idź.

Maksym poszedł. Car kazał przywołać Srebrnego.

Opricznicy wprowadzili księcia ze związanemi rękoma, bez kaftana. Kołnierz koszuli miał rozpięty. Za księciem wszedł starszy kat Pieroszka, z zawiniętemi po łokcie rękawami i z błyszczącym toporem w ręku.

Pieroszka przyszedł, bo nie wiedział, czy car przebacza winnemu, czy chce zmienić rodzaj kary.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Dodatek do „Katolika“, „Górnoślązaka“ i „Gońca Śląskiego“

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Czwartek 26 lipca

Św. Anny, Matki Najśw. Marji Panny.
Św. Erasta, biskupa męczennika.
Św. Germana, biskupa † 250.

SŁOW.: MIROSŁAWA

Anna modliła się i rzekła: Rozradowało się serce moje w Panu . . . o to dziecię prosiłam i dał mi Pan prośbę moją.. (I. Kor. I. 26. 27.)

Święta Anna wzór matek. Święta Anno! matek wzorze, matki weź w swoją opiekę, proszą Cię one w pokorze, słódź im drogę daleką, którą zdążając do nieba z dziatwą swoją ukochaną, dostarczą jej nauki, chleba; niechaj je uczą kochać Pana! Niech ich dziatki dobrze żyją, niech to życie wiarą stroją, niech im wieniec wdzięczny wiją! Niech się zawsze Boga boją! Wtedy radość będzie matek! Wtedy wieczne tu na ziemi będą za trud naostatek szczęsne w niebie ze Świętemi.

Zdanie: Jeśli chcesz być wywyższony w niebie, uniżaj się na ziemi.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godz. 3,56, zach. o godz. 19,44. — Księżyc wsch. o godz. 14,48, zach. o godz. 23,53.

Długość dnia wynosi 15 g. 48 m.

Zmiany powietrza przed 100 laty: gorąco, skłonność do zaburzeń powietrznych. Jutro: zmiennie.

— **Pomoc kredytowa dla rolników.** Podług raportów oddziałów Banku gospodarstwa krajowego, zapotrzebowanie kredytu przez rolników jest nadal bardzo silne. Państwowy Bank rolny udzielił w czerwcu około 15.000.000 złotych kredytu w listach zastawnych, Bank gospodarstwa zaś 399.000 złotych pożyczek na hipoteki ziemskie.

— **Nagroda im. Pawła Rohlanda.** Polska Akademja Umiejętności w Krakowie rozpisuje z funduszu im. Pawła Rohlanda konkurs na pracę p. t. „Dzieje polskiego żywotopisarstwa Świętych“. Termin nadsyłania prac do końca roku 1930. Prace mogą być nadsyłane albo pod pełnem nazwiskiem autora, albo też pod godłem z dołączeniem koperty, zawierającej wewnątrz nazwisko i adres autora. Rozmiar pracy około 15 arkuszy druku. Nagroda za najlepszą pracę wynosi równowartość w złotych 500 dolarów. Ogłoszenie o przyznaniu nagrody nastąpi na publicznem posiedzeniu Akademji w czerwcu 1931 roku.

— **Kto jest pracownikiem umysłowym?** Za pracowników umysłowych uważa ustawa wchodząca w życie dnia 23 lipca br.; 1) spełniających czynności administracyjne i nadzorcze, jak to zarządców i kierowników wszelkich przedsiębiorstw, techników, kontrolerów; 2) osoby, uprawiające sztuki wyzwolone (malarze, rzeźbiarze), 3) artystyczny personal teatrów orkiestry, stacyj nadawczych, radjowych, 4) dziennikarzy, 5) personal lekarski, dentystyczny, 6) osoby, spełniające czynności biurowe i kancelaryjne, 7) telefonistów i telegrafistów, 8) farmeceutów, drogistów, kasjerów, a wreszcie 9) sprzedawców i ekspedjentów sklepowych, o ile ukończyli 6 klas szkoły średniej. Z pod działania nowej ustawy są wyłączeni; 1) uczniowie i praktykanci, 2) osoby, zatrudnione na statkach morskich i 3) osoby, zatrudnione w urzędach państwowych lub samorządowych. Urzędnicy państwowi i komunalni są z pod działania nowej ustawy wyjęci dla tej prostej przyczyny, iż podlegają oni specjalnej pragmatyce urzędniczej, regulującej ich prawa i obowiązki.

— **Nowa ustawa o więziennictwie.** W związku z wejściem w życie nowej ustawy o więziennictwie, zarządy więzień na całym obszarze Rzeczypospolitej przystąpiły do segregacji więźniów. — W oddzielnych celach umieszczane są kobiety i więźniowie małoletni. Również w osobnych celach umieszczani są przestępcy polityczni. Segregacja więźniów potrwa czas dłuższy.

— **Policyjne regulowanie cen artykułów pierwszej potrzeby.** W najbliższym czasie ogłoszone ma być w „Dzienniku Ustaw“ rozporządzenie ministerstwa spr. wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem skarbu, przemysłu i handlu, rolnictwa i robót publicznych o regulowaniu cen przetworów zbożowych, chleba, jako też cegły, jako artykułów pierwszej potrzeby.

W związku z tem p. min. Składkowski w okólniku do wojewodów wyjaśnił, że kształtowanie się cen na rynku wewnętrznym należy w zasadzie pozostawić wolnej konkurencji. Wmieszanie władz powinno nastąpić dopiero wtedy, kiedy rozpoczyna się nieuzasadniona zwyżka cen. Lecz i w tym przypadku powinny władze administracyjne lub samorządowe porozumieć się z fachowymi delegatami społecznych organizacyj, spółdzielniami, albo kupcami dla zbadania przyczyn zbyt wysokich cen oraz podjęcia środków zapobieżenia temu stanowi rzeczy bez policyjnego wyznaczania cen przymusowych. Jeżeli porozumienie to nie będzie miało wyniku dodatniego, dopiero wtedy należy wyznaczyć ceny. Tego rodzaju postępowanie uważa p. minister za nader pożądane, albowiem wytwarza się bliski kontakt pomiędzy sferami gospodarczemi a władzą i władze bezpośrednio zaznajamiają się z potrzebami gospodarczemi.

Co się tyczy cegły, na razie regulacją ceny zajmie się komisja dla spraw obrotu i zakupu cegły, przy Banku Gospodarstwa Krajowego.

— **109 tys. bezrobotnych w Polsce.** Według danych Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy ostatnie tygodniowe sprawozdanie z rynku pracy za czas od 7 do 14 lipca r. b. wykazuje 109.536 bezrobotnych, zarejestrowanych w P. U. P. P. W stosunku do poprzedniego tygodnia bezrobocie zmniejszyło się o 3.068 osób.

Znaczniejsze zmniejszenie bezrobocia nastąpiło w okręgach P. U. P. P.: Żyrardów o 139 osób, Łódź o 1.106, Sosnowiec o 218, Białystok o 122, Grodno o 100, Lwów o 258, Wilno o 138, Górny Śląsk o 820 osób.

Województwo śląskie

* **Budowa Szkoły Technicznej w Katowicach.** Śląski Urząd Wojewódzki rozpoczął już akcję budowy wielkiej normalnej szkoły technicznej, ogłaszając przetarg publiczny na wykonanie robót ziemnych, żelazobetonowych i murarskich przy budowie tej szkoły (patrz ogłoszenie).

* **Kolonje letnie Polskiego Czerwonego Krzyża.** W poniedziałek, dnia 30 lipca wracają dzieci z kolonji leczniczej w Gdyni. Oddziały Czerwonego Krzyża, magistraty i urzędy gminne w Orzegowie, Nowym Bytomiu, Wełnowcu, Mikołowie, Rybniku, Roździeniu, Nowych Hajdukach, Chorzowie, Rudzie, Lipinach, Chropaczowie, Królewskiej Hucie i Katowicach uprasza się aby odebrały dzieci w Katowicach na dworcu IV. klasy o godzinie 17.40.

* **Baczność, inwalidzi górniczy i hutniczy.** Zarząd organizacji górniczych i hutniczych inwalidów, wdów i sierot Woj. Śl. z siedzibą w Siemianowicach Śl. ogłasza, że odbywać się będzie porada prawna od 1 sierpnia 1928 r. tylko w poniedziałki i czwartki od godz. 8 do 15 po południu.

Zaś w Mikołowie odbywać się będzie porada prawna po każdym 1 i 15 każdego miesiąca w środę.

* **Komu należy się poprawa zarobków?** Umowa zbiorowa obowiązuje cała przestrzeń górnośląskiej części województwa śląskiego, której nierozerwalną częścią składową jest każdorazowa nowa umowa płac. Nowa umowa płac jest zatwierdzona przez ministerstwo pracy i opieki społecznej w Warszawie z mocą obowiązującą od 1 kwietnia wstecz. Ma ona więc moc prawną i obowiązkową tak dla zorganizowanych jak niezorganizowanych przedsiębiorców i pracobiorców zatrudnionych w budownictwie nadziemnym i podziemnym, betonowym, brukarskim, kanalizacjach, instalacjach itd. Mają więc prawo do podwyżki zarobków: podmajstrowie murarscy i ciesielscy, szachmistrzowie i dozorcy, murarze, cieśle, fachowcy cementowi, szalownicy w betonie, robotnicy; cementowi, wykwalifikowani, budowlani, prac ziemnych, placowi, kanalizacyjni, inwestycyjni, zatrudnieni przy regulacji Rawy itd.

Tam gdzie przedsiębiorcy wzbraniają się płacić nowe zarobki od 1 kwietnia wstecz, należy ich zaskarżyć, a przed sądem udowodnić, za ile godzin należy się nadpłata. Jako dowód służą torebki wypłaty zarobków, które na sądzie należy przedłożyć. Zorganizowani mają bezpłatną obronę prawną i powinni takie spory przeprowadzać przez sekretarza Związku pracowników budowlanych ZZP. w Katowicach, przy ulicy Kościuszki 2, w Król. Hucie ulica Marszałka Piłsudskiego 3, w Rybniku ulica Młyńska 4. Skargi należy kierować do kompetentnego sądu przemysłowego, albo powiatowego.

Nadmieniamy, że Zespół Związków pracowników budowlanych prac ziemnych i betonowych w Katowicach, przy ulicy Św. Jana osobnym cyrkularzem, na interwencję naszego Związku, nakazał swym członkom podwyżkę zarobków od 1 kwietnia wstecz płacić. Natomiast wielu pracodawców, a członków młodego Związku samodzielnych polskich budowniczych i przedsiębiorcy niezorganizowani wzbraniają się nadpłatę płacić. Tych przedsiębiorców należy bezwzględnie skarżyć.

Jeżeli pracobiorcy darują nadpłatę swym wyzyskującym ich pracodawców, to ich wina, a nie Zw. ponieważ nie kto inny tę poprawę zarobków prawnie przeprowadził jak Związek. Najwięcej pomocy, potrzebują właśnie niezorganizowani i ci winni się do jednego zorganizować w Związku pracowników budowlanych ZZP.

* **Czy będzie strejk murarzy i cieśli hutniczych?** Ostatnia konferencja murarzy i cieśli hutniczych postanowiła czekać pewien krótki czas na załatwienie sporu przez komisarza demobilizacyjnego i starać się o miejscowe układy z zarządami hutniczemi. O ile w tym czasie sporu się nie uda załatwić, strejk jest nieunikniony.

* **Układy w górnictwie odbędą się w końcu miesiąca.** Związek górników Z. Z. P. otrzymał od komisarza demobolizacyjnego pismo, w którem donosi, że posiedzenie komsji pojednawczej i rozjemczej w sprawie żądań zarobkoywch w górnictwie może się dopiero odbyć między 27 i 31 lipca b. r.. Pan komisarz Gallot zaznaczył jednak, że termin 31 lipca jest terminem ostatecznym.

Z Katowickiego.

Katowice. (Wprowadzenie pierwszego burmistrza.) W czwartek, dnia 26 lipca br. odbędzie się uroczyste posiedzenie rady miejskiej, na którem p. wojewoda dr. Grażyński osobiście wprowadzi w urzędowanie nowowybranego burmistrza miasta Katowic dr. Kocura.

— (Budowa szkoły technicznej.) W tych dniach rozpoczęta będzie budowa szkoły technicznej przy ulicy Krasińskiego. Gmach szkoły stanie na gruntach, które bezpłatnie odstąpił województwu magistrat katowicki.

— (Wykrycie olbrzymiej kontrabandy.) W dniu 23 bm. około południa pracownicy urzędu celnego w Katowicach wykryli olbrzymią aferę przemytniczą. Mianowicie firma spedycyjna Hartwig sprowadziła z Niemiec dla pewnej firmy budowlanej w Krakowie wagon bloków betonowych. Urzędnik celny wszedłszy do środka wagonu spojrzał na bloki i zaraz chciał odejść, lecz pracownik kolejowy, przeznaczony do otwierania wagonów i skrzyń, tknięty dziwnem przeczuciem, podniósł jeden z tych bloków w górę i zdziwił się, że jest zbyt lekki ze względu swych rozmiarów. Podejrzewając w tem kontrabandę uderzył mocno blokiem o róg wagonu i blok pękł, a z wnętrza jego wysypały się torebki z sacharyną krystaliczną, której wwóz jest wzbroniony, a która jest obecnie bardzo poszukiwaną do lemoniad, lodów itp. Jeden blok zawierał wielką ilość sacharyny. Po zbadaniu zawartości innych bloków znaleziono w wagonie ogółem 3000 kg sacharyny, wartości przeszło 200 tysięcy złotych. Sacharynę skonfiskowano. Wysokość kary, jaką przemytnicy będą musieli zapłacić na rzecz skarbu państwa, wynosi około milion złotych. (o)

Śląski Urząd Wojewódzki
L. P. O. 1101.

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach rozpisuje

KONKURS

na posady **1 wychowawcy-(czyni)**
2 nauczycieli-(lek)

przy Wojewódzkim Zakładzie Głuchoniemych w Rybniku.

Wymagane kwalifikacje dla nauczycieli:
ukończenie seminarjum nauczycielskie jak również absolutorjum Instytutu Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

Od wychowawcy wymaga się ukończonego kursu dla wychowawców względnie kursu freblowskiego, z dłuższą praktyką w instytucjach wychowawczych.

Dla nauczycieli normuje uposażenie ustawa uposażeniowa z dnia 9. X. 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych dział F. rozdział V. względnie ustawa z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) z wszystkiemi dodatkami wojewódzkiemi.

Dla wychowawcy przewidziane jest uposażenie grupy XI — X funkcj. państwowych z dodatkami wojewódzkiemi.

Do podań, które kierować należy do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wydział Pracy i Opieki Społecznej w Katowicach, do dnia 4 sierpnia b. r. dołączyć należy świadectwa z ukończonych studjów (kursów), dokument obywatelstwa i świadectwo moralności.

Katowice, dnia 7 lipca 1928 r.

WOJEWODA
w z. Żurawski n. p.
Wicewojewoda.

— (Wzrost oszczędności.) Z początkiem ubiegłego miesiąca stan wkładów pieniężnych w Miejskiej Kasie Oszczędności wynosił 5.175.474,68 złotych. W ciągu czerwca wpłynęło do kasy 1.140.815 zł 17 gr, a podjęto 672.878.58 złotych. Wobec tego w porównaniu ze stanem z maja br. wzrost wkładów wynosi 467.936,59 złotych.

— (Zatrudnienie bezrobotnych w ogrodach miejskich.) Dzięki udzielonej przez województwo zapomogi zarząd ogrodów miejskich przyjął około 100 robotników, którzy zatrudnieni będą przy robotach w ogrodach.

— (Sprzedaż koni policyjnych.) Główna Komenda Policji Województwa Śląskiego w Katowicach sprzedawać będzie w piątek, dnia 27 lipca 1928 r. o godz. 9 na placu oddziału konnego policji Województwa Śląskiego w Katowicach, ulica Bartosza Głowackiego licytacyjnie 7 koni policyjnych wybrakowanych za gotówkę i natychmiastowym odbiorem.

— (Nadużycia na szkodę skarbu państwa.) Fabryka wódek pod firmą „Skalia" przy ulicy Wawelskiej w Katowicach od dłuższego czasu dokonywała nadużyć na szkodę monopolu spirytusowego. Mianowicie nabywając czysty spirytus rzekomo dla przeróbki na denaturat do palenia, używała go do fabrykacji likierów i wódek. W związku z tą aferą obłożono aresztem majątek właściciela firmy Natana Bettera i zamknięto cztery składy wódek w Katowicach, należące do niego. W Warszawie zaś zawieszono w czynnościach 2 urzędników monopolu państwowego, którzy nie dopilnowali skażania spirytusu. (o)

— (Rzeczy do odebrania.) W tut. ekspozyturze śledczej ul. Zielona 28 pokój 63 znajdują się następujące rzeczy, pochodzące z kradzieży, a mianowicie: zegarek męski srebrny z brzegiem pozłacanym wraz z łańcuszkiem złotym grubym, zegarek damski srebrny emaljowy o brzegu pozłacanym, 6 noży z trzonkami alpakowemi, 3 łyżeczki alpakowe do kawy, 3 łyżki stołowe alpakowe, 1 łyżka do waz alpakowa grawirowana.

Mysłowice. (Nieszczęśliwy wypadek.) Dnia 23 b. m. o godz. 16.50 podczas pracy na nowej targowicy centralnej przy odciskaniu wagonów uległ nieszczęśliwemu wypadkowi Edmund Gajor, zam. w Mysłowicach, ul. Mikołowska 2. Wymieniony przez nieostrożność dostał się pomiędzy krocicę, wskutek czego została mu zgnieciona klatka piersiowa. Śmierć nastąpiła na miejscu. Zwłoki odstawiono do szpitala miejskiego.

— (Szanujmy stare pamiątki!) Na starym moście modrzejowskim stała drewniana kapliczka, fundacja rodziny Jarlików z roku 1745, a więc z przed blisko 200 laty. Po wybudowaniu nowego mostu, rozebrano most stary a z nim także starożytną kapliczkę. Nie znikła jednak kapliczka na zawsze, gdyż na nowym moście stanie nowa kaplica.

Siemianowice w Katowickiem. (Wypłata oszczędności) złożona w kasie oszczędności przy tutejszym zarządzie połączonych hut „Królewskiej i Laury" nastąpi na podstawie uchwały członków tejże kasy oszczędności, w wysokości 85 procent. Według zasięgniętych informacyj wypłata ma nastąpić najpóźniej po upływie wakacyj sądowych, gdyż mimo, że prace przygotowawcze są już ukończone, wymaga sama wypłata jeszcze uzupełnień formalnych.

Karbowa pod Katowicami. (Najechanie samochodem.) Dnia 23 b. m. o godz. 14-tej na ul. Karbowej obok lotniska najechał do przydróżnego drzewa samochód firmy Zalesie z Katowic, ul. Zamkowa 3, doznając znacznego uszkodzenia. Kierownik samochodu Ludwik Wróbel z Katowic ul. Opolska oraz syn restauratorki Medner z Katowic, ul. Piłsudskiego 23 zostali ciężko ranni i po wypadku odwiezieni do szpitala miejskiego w Katowicach.

Roździeń w Katowickiem. (Odnawianie kościoła.) Kościół parafjalny ulegnie gruntownemu odnowieniu wewnątrz. Rusztowanie już ustawiono. Prace około odnowienia potrwają prawdopodobnie kilka tygodni.

Dąbrówka Mała w Katowickiem. (Zamknięcie kopalń?) Jak słychać, spółka akcyjna Hohenlohe zamierza zamknąć kopalnię „Jerzy" w Małej Dąbrówce. Unieruchomienie kopalni zwiększyłoby armję bezrobotnych, co bynajmniej nie jest pożądanem. Wobec tego prezes Związku górników Z. Z. P. senator Grajek udał się zaraz z delegacją załogi kopalni „Jerzy" do komisarza demobilizacyjnego, aby interwenjować w sprawie zamierzonego zamknięcia tej kopalni. Spółka akcyjna „Hohenlohe" nie otrzymała dotychczas zezwolenia na zamknięcie kopalni.

Bielszowice w Katowickiem. (Przejechanie przez pociąg.) Dnia 23 b. m. o godz. 13-tej został na tutejszej stacji kolej. przejechany śmiertelnie przez pociąg towarowy zwrotniczy Robert Cop z Bielszowic. Zachodzi nieszczęśliwy wypadek.

Makoszowy w Katowickiem. (Strajk na kopalni „Dellbrück".) W poniedziałek, dnia 23 lipca na kopalni „Delbrück" pod Zabrzem (Śląsk Oposki) wybuchł strejk. Powodem strejku jest wydalenie z kopalni członka rady załogowej. Robotnicy udali się do inspektoratu górniczego w Zabrzu celem złożenia odnośnego protestu.

Giełda pieniężna i towarowa.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej

w dniu 23 lipca 1928 r.

Płacono: za dolara amerykańskiego 8.88 złotych; za funt sterlingów angielskich 43.24 złotych; za 100 franków francuskich 34.82 złotych; za 100 szylingów austrjackich 125.44 złotych; za 100 koron czsekich 26 złotych; za 100 lirów włoskich 46,60 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171.23 złotych; za 100 guldenów holenderskich 357.82 złotych.

Warszawska giełda zbożowa

z dnia 23 lipca 1928 r.

Żyto kongresowe 41.50—42.00. Pszenica 55—56. Jęczmień browarowy 48—49. Jęczmień na kaszę 42—43. Jęczmień zimowy 39.50—40.50. Owies iednolity 49—50. Otręby żytnie 28—29. Mąka pszenna warszawska, lubelska i kresowa 4/0 A 88—90. Mąka pszeniczna 4/0 80—82. Mąka żytnia 65 proc. 65—66. Usposobienie spokojne. Obroty małe.

Poznańska giełda zbożowa

w dniu 23 lipca 1928 r.

Żyto 37.50—39.00. Pszenica 49—51. Jęczmień zimowy 33.50—35.50. Owies 42.75—44.75. Osucie rżane 29—30. Osucie pszeniczne 24—25. Mąka rżana 70 proc. 57,50. Mąka rżana 65 procent 59,50. Mąka pszeniczna 65 proc. 69—73. Łubin modry 25—26. Łubin żółty 26—27. Usposobienie słabe.

Z Świętochłowickiego.

Król. Huta. (Z posiedzenia rady miejskiej.) Porządek obrad ostatniego posiedzenia rady miejskiej był bardzo obszerny. Rada uchwaliła dla poszkodowanych przez orkan pożyczkę. Odsetki wynoszą 3 procent. Nagły wniosek, ażeby magistrat uchwalił jednorazowe wsparcie dla biednych inwalidów, wdów, sierot i bezrobotnych po 15, 10 i 5 złotych odesłano magistrotowi do rozpatrzenia. Dalej żądano, ażeby były zaprowadzone tanie składy chleba i innych artykułów po niskich cenach. Magistrat oświadczył, że tymczasowo nie jest to możliwe.

Świętochłowice. (Z rady gminnej). W ub. poniedziałek odbyło się posiedzenie rady gminnej pod przewodnictwem kom. nacz gminy p. Polaka. Na wstępie posiedzenia przewodniczący wprowadził w urząd i zaprzysiężył 2 nowych ławników frakcji niemieckiej, ostatnio przez władzę nadzorczą zatwierdzonych, mianowicie kupca Koepego i budowniczego Koszmiedra. W dalszym ciągu omawiano zużycie świeżo otrzymanej pożyczki amerykańskiej w wysokości miljona złotych. Przewodniczący wyjaśnił, iż połowa otrzymanej pożyczki zużyta zostanie na rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w nowowybudowanej kolonji robotniczej im. dr. Grażyńskiego, jak również na budowę dróg. W przyszłem zaś roku planuje się jeszcze szereg inwestycyj w gminie. Zatem druga połowa pożyczki ulokowana będzie w Powiatowej Kasie Oszczędności w Świętochłowicach. Ze względu na panujący brak wody, gmina przystępuje już do usunięcia tej bolączki i na ten cel rada gminna uchwaliła przewidziany kredyt w wysokości 99 710 złotych. W końcu posiedzenia poruszono jeszcze sprawę szkód z powodu orkanu powstałych, które oblicza się na 20 tys. złotych, z których sama gmina ponosi 18 tys. złotych. Po załatwieniu jeszcze szeregu spraw formalnych i lokalnych odbyło się posiedzenie tajne, na którem dokonano załatwienia szeregu spraw urzędowych. (n)

Hajduki Wielkie w Świętochłowickiem. (Odznaczenie.) Mistrz kaflarski Franciszek Nowak stąd otrzymał na światowej międzynarodowej wystawie w Belgji za wyrabiane w jego fabryce kafle i wyroby kaflane najwyższe odznaczenie „Grand Prix" i złoty medal. (n)

— (Wielki brak wody.) Brak wody przybiera coraz większe rozmiary. Mieszkańcy pow. świętochłowickiego pozbawieni są wody po całym dniu, a bardziej jeszcze mieszkańcy domów wyżej położonych, do których woda nawet w nocy nie dochodzi i to wskutek słabego ciśnienia. Należałoby przyśpieszyć budowę wieży ciśnień, rozpoczętą dawniej z funduszów dwumiljonowej pożyczki inwestycyjnej, jaką otrzymała gmina nasza. (n)

Nowy Bytom w Świętochłowickiem. (Pożar.) W dniu 22 bm. o godzinie 11.15 wieczorem wybuchł pożar w oberży hutniczej. Spaliła się weranda, kręgielnia i szopa. Straż pożarna zapobiegła dalszemu szerzeniu się ognia. Przyczyny pożaru dotychczas nie wyjaśniono.

Chebzie w Świętochłowickiem. (Pożar.) Dnia 22 b. m. o godz. 23.15 wybuchł pożar w obejściu oberży Miarki, gdzie spaliły się 2 szopy drewniane.

Orzegów w Świętochłowickiem. (Kolumna sanitarna.) Pięć lat już istnieje w Orzegowie kolumna sanitarna i dopiero w ubiegłą niedzielę, dzięki intensywnej pracy około tejże w ostatnich miesiącach prezesa dentysty p. Sobczyka przystąpiono do egzaminów. Kandydaci wywiązali się z swych zadań dobrze. Egzaminował w obecności insp. kol. sanit. p. Najty i komisji egzaminacyjnej lekarz leczniczy Rudzka Kuźnia p. dr. Kuhna jak najlepiej. Podnieść należy, że młody lekarz zrozumiał dobro społeczeństwa i jego przybyciem zjednał sobie w naszej kolumnie przyjaźń. Na tej to drodze składamy egzaminatorowi jeszcze raz, nasze stokrotne podziękowania. Również dziękujemy p. insp. Najcie za szczere przemówienie do serc naszych (cele i zadania kol. sanit.), którem to przemówieniem zjednał nam aż 20 nowoprzybyłych członków.

Z Pszczyńskiego.

Pszczyna. (Przytrzymanie umysłowo chorego obcokrajowca.) Dnia 22 lipca przytrzymany został w Pszczynie niejaki Alojzy Wilczek ur. 2. 5. 1899 w Sudnie, obywatel niemiecki, który jest umysłowo upośledzony. Wymieniony przekroczył nielegalnie granicę, wobec tego odstawiony został starostwu w Pszczynie.

Piotrowice w Pszczyńskiem. (Samobójstwo.) Dnia 21 bm. o godz. 18 popełnił samobójstwo przez powieszenie się oberżysta Stanisław Kramza. Czynu tego dokonał w stanie podchmielonym z powodu niesnasek rodzinnych. Zawezwany lekarz stwierdził już tylko śmierć. Zwłoki odstawiono do miejscowej kostnicy.

Suszec w Pszczyńskiem. (Znalezienie trupa.) Dnia 23 lipca o godz. 11-tej znalazł rolnik Karol Gorus w polu na miedzy trupa, w którym rozpoznano Tynczyka Ludwika stąd. Jak stwierdzono, Tynczyk popełnił samobójstwo przez wystrzał z fuzji, ponieważ rana w lewej piersi zadana jest z bliska śrutem, a obok trupa leżała jednoluf. fuzja, w której znajdował się wystrzelony nabój. Tynczyk oddał strzał z fuzji w pierś przy pomocy nogi, ponieważ but z lewej nogi miał zdjęty, który leżał obok niego. Przyczyny samobójstwa nie zdołano narazie ustalić.

Z Rybnickiego.

Rybnik. (Zjazd cechów rzeźnickich.) W ubiegłą niedzielę w mieście naszem odbył się VII. zjazd cechów rzeźnickich z całego województwa. Zjazd rozpoczął się uroczystem nabożeństwem w kościele św. Antoniego. Po nabożeństwie udano się do ogrodu restauracji „Polonia". Po południu o godzinie 3 rozpoczął obrady VII. zjazd wojewódzki, zagajony przez prezesa cechów rzeźnickich. Wygłoszono kilka referatów. Dalej referowano sprawę obniżenia taryfy przewozowej oraz sprawę wykupu specjalnych patentów na sprzedaż wyrobów mięsnych na targach. Domagano się zniesienia tego przymusu. Nad referatami toczyła się ożywiona dyskusja i w końcu przyjęto odpowiednie rezolucje, zmierzające do usunięcia braków, tamujących rozwój rzemiosł wszelkiego rodzaju. Uchwalono także po odpowiedniem uzasadnieniu 4-letni czas nauki. Zarząd pozostał ten sam. Jedynie wiceprezesem Związku cechów rzeźniczych na województwo śląskie wybrano p. Mandrysza z Rybnika. Na tem porządek obrad wyczerpano. W międzyczasie w ogrodzie odbywał się koncert i rozmaite zabawy. Zebrało się licznie mieszczaństwo nasze. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna.

Orzupowice w Rybnickiem. (Pożar lasu.) W niedzielę około godz. 3 po południu wybuchł w lesie t. zw. Rozochoczu pożar, który zniszczył część lasu niskiego. Gaszeniem pożaru zajęła się okoliczna ludność.

Rogów w Rybnickiem. (Zebrania kółek rolniczych.) Liczne zebranie członków kółek rolniczych parafji Rogów odbyło się w niedzielę, dnia 22 lipca w szkole powszechnej. Do czasu przybycia referenta prowadził, wyłuszczając zasady podniesienia kultury rolnej, ks. dr. Masny. Omawiano dalej korzyści natychmiastowego pokładania ściernisk, uprawy poplonów jako roślin pastewnych i nawozowych. Referent zachęcał do korzystania z wykładów i czytania literatury rolniczej stwierdziwszy, że w części byłego powiatu raciborskiego kultura rolna jest wprawdzie dobra, jednak nie widać dalszego postępu. W gminie Odra istnieje potrzeba meljoracji gruntów, poza tem użalono się na szkody czynione wylewem rzeki Odry. W niedługim czasie gminy Rogów, Bluszczów, Kamień, Odra i Bełsznica przystąpią do utworzenia wspólnego (parafjalnego) kółka rolniczego. Zawsze na niwie społecznej czynni pp. kierownicy szkół przyrzekli poparcie i współpracę w kółkach rolniczych. Dużo zrozumienia dla postępu rolniczego okazuje ks. dr. Masny, starając się sprawy gospodarcze w swojej parafji postawić na naczelnem miejscu.

Raszczyce w Rybnickiem. (Nowa szosa.) W powiatowym urzędzie budowlanym w Rybniku wyłożony jest plan budowy szosy z Raszczyc przez Żytnę do Nowejwsi. Plan przeglądać można do 2 sierpnia br.; do tego też czasu należy wnosić protesty piśminne do powiatowego urzędu budowlanego.

Żory w Rybnickiem. (Aresztowanie młodocianej złodziejki w kościele.) Jakie zepsucie panuje pomiędzy dzisiejszą młodzieżą, świadczy następujący wypadek. Pewna dwunastoletnia dziewczyna udała się pod wieczór do tutejszego kościoła parafjalnego, w którym pozwoliła się zamknąć. W nocy zabrała się do skarbonek, które rozbiła i pieniądze sobie przywłaszczyła. Następnego dnia rano przytrzymał kościelny młodocianą zbrodniarkę i oddał ją w ręce policji.

Z Tarnogórskiego.

Suchagóra w Tarnogórskiem. (Pożar.) W ubiegłą sobotę zniszczył pożar domostwo Franciszki Kokotowej. Przyczyny powstania pożaru dotychczas nie stwierdzono.

Rybna w Tarnogórskiem. (Wykrycie złodziei po upływie dwu miesięcy.) Tutejszemu proboszczowi, ks. Pasternakowi skradziono w maju br. dobry wóz i inne rzeczy. Teraz dopiero, po upływie dwu miesięcy ujęto dwóch złodziei, pochodzących z Kępna (Wielkopolska).

Socjaliści żądają opróżnienia Nadrenii.

Paryż. (PAT.) Od pewnego czasu w niektórych organach lewicowych prasy paryskiej zarysowuje się wyraźna kampanja na rzecz ewakuacji Nadrenji bez żadnych kompensat ze strony niemieckiej. Jeden z gorących rzeczników tej sprawy, Gustaw Herve, redakt. „La Victoire", organu stronnictwa socjalistyczno-narodowego, polemizuje z rzecznikami poglądu żądającego od Niemiec pewnych gwarancyj, specjalnie gwarancji podpisania Locarna wschodniego, które gwarantowałoby nietykalność granic Polski. Oświadcza on, że główną przeszkodą do podpisania podobnej ugody jest Anglja, która odmówiła swego podpisu pod transakcją taką z uzasadnieniem, że Locarno zachodnie, do którego się przyłączyła, interesowało ją bezpośrednio. Zabezpiecza ją ono od napaści ze strony Niemiec, wówczas, gdy Locarno wschodnie interesuje Anglię tylko pośrednio. Angielska opinja publiczna nie udzieliłaby poparcia rządowi, któryby ją wciągnął w wojnę z powodu granic Polski. Artykuł podkreśla, że dopóki Anglja nie zmieni swego stanowiska, podnoszenie kwestji Locarna wschodniego będzie bezprzedmiotowe, jako pozbawione niezbędnej gwarancji wojskowej.

Wybitny współpracownik pism prawicowych, Jack Bainville, nie przestaje natomiast wykazywać niebezpieczeństw, płynących z ewakuacji Nadrenji bez żadnej kompensaty. Ostatnio oświadczył on w „Liberte", że trzeba być kompletnie ślepym, aby nie widzieć, do czego doprowadziłaby taka ewakuacja Nadrenji. Bainville zaznacza, że Niemcy wyraźnie oświadczają, że gwarantowanie przez nich granic Polski jest niemożliwe, a jednocześnie zwołują do Wiednia 150.000 śpiewaków, którzy przygotowują przyłączenie Austrji do Niemiec.

„Le Journal" oświadcza, iż Polska słusznie uważa za niewystarczające gwarancje locarneńskie. Stanowisko jej wywołuje protesty w Niemczech, po stronie których stanął Churchill w ostatniem swem oświadczeniu. Francję jednakże podobny stan rzeczy nie zadawalnia. Zdaniem dziennika żądania Polski należy uważać za uprawnione, gdyż okupacja Nadrenji jest rękojmia utrzymania status quo w Europie, który będzie niepewny tak długo, dopóki Niemcy domagać się będą rewizji granic wschodnich.

Olbrzymie sprzeniewierzenie w kasie oszczędności.

Bochum. (WTB.) W kasie oszczędności w Hohenlimburg wykryto olbrzymie nadużycia. Dyrektor i kasjer zostali zawieszeni w czynnościach. Urząd podatkowy przeprowadza rewizję. U jednego z dentystów znaleziono 150 000 mk. pochodzących z nadużyć. Ogólna suma sprzeniewierzonych pieniędzy nie została jeszcze stwierdzona, wynosi jednak około miljona mk.

Przesilenie w Jugosławii.

Białogród. (WTB.) Król powierzył misję utworzenia gabinetu przywódcy Słoweńców, Koroszecowi. Zamierza on utworzyć gabinet neutralny, opierający się na dawnej koalicji. Kroaci oświadczają, że także ten gabinet będą zwalczali i ze stanowiska swego nie ustąpią, jak długo istnieć będzie obecny parlament.

Wrzenie w Egipcie.

Aleksandrja. (PAT.) Nahaz Pasza powrócił spokójnie do Kairu. Dworzec Tanta jest obsadzony przez oddziały żołnierzy egipskich. Tylko godni zaufania podróżni dopuszczani są na peron. W Aleksandrji aresztowano ogółem 50 osóbi. Obecnie panuje tam spokój.

Nieudany lot atlantycki.

Paryż. (Pat.) Lotnik Paris doniósł, że jeden z motorów jego samolotu musi być zastąpiony przez nowy a drugi musi być naprawiony. Wobec tego ministerstwo wojny zarządziło przerwanie lotu. Samolot zostanie przewieziony do Francji na krążowniku.

Wybuch amunicji.

Wiedeń. (PAT.) „Die Stunde" donosi z Kataro, że wyleciał tam w powietrze jugosłowiański magazyn amunicji, przyczem zabitych zostało kilku żołnierzy. Przypuszczają, że chodzi tu o zamach.

Niezmordowana agitacja za połączeniem Austrii z Niemcami.

Grac. (PAT.) We wtorek odbyło się tu konstytucyjne posiedzenie austrjacko-niemieckiego Volksbundu. Burmistrz miasta Gracu wyraził w swem przemówieniu powitalnem przekonanie, że założenie ekspozytury Volksbundu w tem mieście, stojącem pod znakiem uroczystości śpiewackich, jest niejako propagandą anschlussu wśród ludności.

Prezydent parlamentu Löbe podkreślił z zadowoleniem w swem przemówieniu stanowisko kanclerza Austrji, dra. Seipla, który nie przyjął propozycji Małej Ententy w kierunku przystąpienia Austrji do jej bloku gospodarczego ze względu na nieobecność w nim Niemiec. Oświadczyłem kanclerzowi Seiplowi — mówił dalej prezydent Löbe — że także Niemcy bez Austrji niczego nie przedsięwezmą. Przyjdzie wreszcie dzień, w którym w Parlamencie niemieckim zasiądą również przedstawiciele Austrji.

Stresemann w Czechach.

Praga. (PAT.) W związku z przybyciem do Karlsbadu niemieckiego ministra spraw zagranicznych Stresemanna „Bohemia" dowiaduje się, że wiadomość, jakoby Stresemann miał w ostatnią niedzielę złożyć wizytę prezydentowi Masarykowi — jest nieścisła. Nie podjęto również żadnych zarządzeń w sprawie spotkania Stresemanna z Benesem. „Bohemia" podkreśla, że podróż Stresemanna do Czechosłowacji stała się możliwą dzięki Beneszowi, który uprawia politykę analogiczną do polityki Brianda i Stresemanna.

Niema przymusu dekoracyjnego na 11 sierpnia.

Berlin. (WTB.) Stosownie do rozstrzygnięcia najwyższego trybunału administracyjnego, pruski minister spraw wewnętrznych wydał okólnik, że gminy nie mają obowiązku dekorowania swych gmachów w dniu 11 sierpnia, t. j. w rocznicę konstytucji weimarskiej. Minister wzywa jednak władze zwierzchnie, aby stwierdziły, które gminy wywieszą chorągwie o barwach innych, aniżeli państwowe i wykaz tych gmin przesłały ministrowi.

Tajemnicze narady komunistów.

Moskwa. (PAT.) Prezydjum kongresu 3-ciej Międzynarodówki zwołało nadzwyczajne posiedzenie, na którem rozpatrywane były sprawy polskiej partii komunistycznej, oraz partji komunistycznej Zachodniej Białorusi t. j. tych terenów białoruskich, które wchodzą w skład terytorjum państwa polskiego. Szczegóły obrad trzymane są w tajemnicy.

Zawiedzione nadzieje patrjotyczne p. Piontka

Racibórz. (WTB.) Starosta krajowy, Piontek, wysłał zaproszenie do towarzystwa budowy Zeppelinów, aby nowy sterowiec „Graf Zeppelin" podczas jazdy okrężnej, planowanej przez Niemcy, odwiedził także Śląsk Opolski. Towarzystwo odpowiedziało, że będzie się starało prośbę tę spełnić, ale wątpi, czy się to uda ze względu na spóźnioną porę.

Zemsta kryminalisty.

Berlin. (PAT.) Dzielnica Moabit była we wtorek widownią dziwnych scen, jakich dotychczas nie zanotowały kroniki policyjne Berlina. Zbiegły z więzienia w Brandenburgii przestępca kryminalny Flattau udał się o świcie do mieszkania swej byłej żony, którą podejrzywał o zamiar wydania go policji, dał do niej kilka strzałów rewolwerowych a następnie 11-ma strzałami ranił ciężko sublokatora, a obecnie narzeczonego swej żony, który chciał mu zagrodzić drogę. Gdy nadbiegła zaalarmowana policja, Flattau zabarykadował się na poddaszu domu i rozpoczął ostrzeliwać się policji. Dopiero po 1 ½ godzinnem oblężeniu udało się policji kilkoma celnymi strzałami obezwładnić szalejącego zbrodniarza, który w stanie ciężkim odstawiony został do szpitala więziennego.

Energiczny krok Japonji.

Paryż. (Pat.) „Petit Parisien" podaje tekst noty, wysłanej przez rząd japoński do rządu nankińskiego z powodu jednostronnego wypowiedzenia japońsko-chińskiego układu przez Chiny. Nota opiewa:

1. Ponieważ Chiny nie wypowiedziały swego układu w terminie przewidzianym umową, układ ten pozostaje w mocy na dalsze 10 lat.

2. Jednostronne wypowiedzenie układu jest naruszeniem międzynarodowych zobowiązań i obrazą. Ponieważ Japonja odnosi się do Chin z sympatją, gotowa jest zaproponować przyjazną wymianę zdań w tej sprawie, jeżeli do tego czasu rząd nankiński użyje wobec Japonji tego samego postępowania. Jeżeli układ obecny nie będzie uważany za dalej istniejący Japonja jest zdecydowana do przedsięwzięcia wszelkich zarządzeń celem ochrony swoich praw.

Program Venizelosa.

Wiedeń. (PAT.) Według doniesień dzienników z Aten, przybyłemu tam Venizelosowi urządzono bardzo serdeczne przyjęcie. Mimo upalnego dnia na ulicach miasta zgromadziło się przeszło 100 tysięcy ludzi, celem powitania Venizelosa. Wieczorem Venizelos wyszedł na balkon swego hotelu i wygłosił do tłumów przemówienie, w którem zapowiedział ważną reformę w dziedzinie ustawodawstwa greckiego. Venizelos wystąpił ostro przeciwko komunizmowi, wspomniał o konieczności regulacji prawa strajkowego oraz wyraził życzenie utrzymania przyjaznych stosunków z Bułgarją i Jugosławją.

Żądania przemysłowców angielskich.

Londyn. (AW.) Premjer angielski Baldwin przyjął deputację konserwatywnych posłów Izby Gmin która przedłożyła mu żądanie, by rząd przyznał przemysłowi stalowemu skuteczną ochronę celną. Baldwin odmówił jednak temu żądaniu i oświadczył, że przynajmniej przed wyborami nie może być mowy o wprowadzeniu w życie tych ceł. Jak słychać przy wyborach kwestja tych ceł będzie jednym z głównych postulatów stronnictwa konserwatywnego w kampanji wyborczej.

Ulgi taryfowe dla węgla angielskiego.

Londyn. (WTB.) Przedstawiciel rządu oświadczył w parlamencie angielskim, że fracht na węgiel, przeznaczony na wywóz, zostanie znacznie zniżony, aby umożliwić węglowi angielskiemu konkurencję na rynkach zagranicznych.

Aresztowania w Portugalji.

Wiedeń. (PAT.) Według doniesień dzienników z Lizbony, w związku z ostatnim buntem wojskowym aresztowano ogółem 54 oficerów, 25 podoficerów i 171 osób cywilnych.

Stracona nadzieja uratowania Amundsena.

Wiedeń. (PAT.) Wedle doniesień dzienników ze Sztokholmu, rząd szwedzki zdecydował się ostatecznie na odwołanie wszystkich uczestników ekspedycji polarnej ze Szpicbergu. Krok ten należy przypisać temu, że rzeczoznawcy uważają za rzecz wykluczoną, aby Amundsen wraz ze swoimi towarzyszami był jeszcze przy życiu. Wedle doniesień norweskiego ministerstwa obrony narodowej, okręty wojenne francuskie i norweskie będą w dalszym ciągu kontynuowały poszukiwania zaginionych.

Uwolniony zbieg.

Berlin. (Pat.) Zbiegły w czasie transportu do więzienia w Tegel porucznik Raphael, skazany za udział w morderstwach kapturowych, zgłosił się w biurze pomocy dla więźniów, skąd w asyście urzędnika wyjechał do zakładu karnego w Tegel. Ponieważ dyrekcja więzienia w międzyczasie otrzymała zawiadomienie, iż Raphael umieszczony został na liście amnestyjnej, został on natychmiast z powrotem wypuszczony na wolność.

Program radjowy.

Czwartek, 26 lipca.

Katowice, fala 422 m.: 16,40 Komunikaty Polsk. Zw. Zrzesz. Gospod. Woj. Śląsk. — 17,00 Odczyt: „O sporcie tenisowym w Polsce", wygłosi p. Leon Tetzlaff — 18,00 Transmisja audycji literackiej z Wilna — 19,50 Odczyt: „Zabytki sztuki w dolinie Dunajca", wygłosi dr. Tadeusz Dobrowolski, Śląski Konserwator Okręgowy, dyr. Muzeum Śląskiego w Katowicach — 20,30 Koncert wieczorny — 22,00 Sygnał czasu oraz komunikaty: lotn.-meteor. i PAT. — 22,30 Transmisja muzyki tanecznej.

Warszawa, fala 1.111 m.: 13.00 Sygnał czasu i komunikaty 15.00 Komunikaty meteoorologiczny i gospodarczy — 17.25 Kącik dla kobiet — 18.00 Audycja literacka — 19.00 Rozmaitości — 19.55 Komunikat rolniczy — 20.15 Koncert symfoniczny — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty — 22.30 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 566 m.: 13.00 Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej i komunikaty — 15.00 Komunikaty meteorologiczny i gospodarczy — 17.00 Muzyka z płyt gramofonowych — 17.25 Pogadanka dla pań — 18.00 Transmisja audycji literackiej z Wilna — 19.00 Rozmaitości — 19.55 Komunikat rolniczy — 20.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Warszawy — 22.30 Muzyka taneczna.

Poznań, fala 344.8 m.: 7.00 Gimnastyka poranna — 13.00 Sygnał czasu i muzyka gramofonowa — 14.00 Giełda pieniężna — 18.00 Audycja literacka — 19.00 i 19.35 Odczyty 20.00 Recital organowy pr. Feliksa Nowowiejskiego — 20.30 Koncert symfoniczny (Transmisja z Warszawy) — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty.

Wrocław, fala 322.6 m.:

Gliwice, fala 250 m.: 16.00 Przegląd bibljograficzny — 16.30 Koncert — 18.25 Lektura angielska dla początkujących — 19.50 Obrazki podróżnicze — 20.30 Koncert kameralny.

Berlin, fala 488.9 m.: 12.30 Kwadrans dla rolnika — 16.00 i 16.30 Odczyty — 17.00 Koncert — 19.00 do 20.30 Odczyty 21.00 Pieśni ludowe różnych narodów — 21.30 Muzyka salonowa — 22.30 Muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217.2 m.: 11.00 Poranek muzyczny — 16.15 Koncert popołudniowy — 18.50 Wiadomości sportowe — 19.50 Opera w 3 aktach Thomasa „Mignon".

Krótko-zwięzłowato.

Kości ptaków są wewnątrz puste.

•

W wodzie całkiem pozbawionej kwasów żelazo nie rdzewieje.

•

Człowiek ma w sobie 254 kości.

•

Szwecja posiada tak ogromne bogactwo lasów, że bez ujmy dla siebie dostarcza aż pięćdziesięciu krajom papieru drukarskiego wyrabianego z drzewa.

•

Na kuli ziemskiej istnieje przeszło 400 odmian nietoperzy.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik" spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.

L. dz. 6459/28/Ib.
Licytacja koni

Licytacja.

Główna Komenda Policji Województwa Śląskiego w Katowicach sprzedawać będzie w piątek, dnia 27 lipca 1928 r. o godz. 9-tej na placu Oddziału konnego Policji Wojew. Śląskiego w Katowicach, ulica Bartosza Głowackiego licytacyjnie

7 koni

policyjnych wybrakowanych za gotówkę i natychmiastowym odbiorem.

Katowice, dnia 18 lipca 1928 r.

Główny Komendant Policji Wojew. Śl.
w z.: Żółtaszek, podinsp.

L. R. P. I — 1625/52.

Śląski Urząd Wojewódzki rozpisuje niniejszem ofertowy pisemny

Przetarg publiczny
na wykonanie robót ziemnych, żel.-betonowych, murarskich (fundamentowych)

przy budowie szkoły technicznej w Katowicach. Oferty wraz ze szczegółowemi i ogólnemi warunkami robót, które podpisane przez oferenta będą stanowiły integralną część umowy, należy wnosić na oryginalnych formularzach w kopertach z napisem: „Oferta na roboty . . . . ." do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego — Wydział Robót Publicznych — do dnia 4 sierpnia 1928 r. godz. 11-ta, w którym to czasie nastąpi ich otwarcie.

Data wpływu oferty będzie miarodajną dla oceny, czy została wniesiona w należytym terminie.

Przyjęcie oferty przy przetargu nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań dla Skarbu Śląskiego. Nadto przysługuje Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu prawo:

1. unieważnienia przetargu w całości lub w części bez podania powodów,
2. oddania roboty lub dostawy całej lub częściowej,
3. wyboru oferenta bez uwzględnienia wysokości oferowanych cen.

Do ofert należy dołączyć zaświadczenie Kasy Skarbowej: o wpłaceniu wadjum w wysokości 5 % wartości oferowanych robót, względnie o złożeniu równowartych papierów wartościowych.

Oferent, któremu przydzielono wykonanie roboty lub dostawy, a który wzbrania się podpisać umowę w oznaczyć się mającym terminie, traci wadjum na rzecz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Warunki przetargu, odpis wzoru umowy i potrzebne formularze ofertowe można nabyć za zwrotem kosztów — jak długo zapas starczy — w kancelarji Wydziału Robót Publicznych, tamże można również przeglądać plany i rysunki.

Oferty nie odpowiadające powyższym warunkom nie będą bezwzględnie rozpatrywane.

ZA WOJEWODĘ
Inż. Henryk Zawadowski m. p.
Naczelnik Wydziału Robót Publicznych.

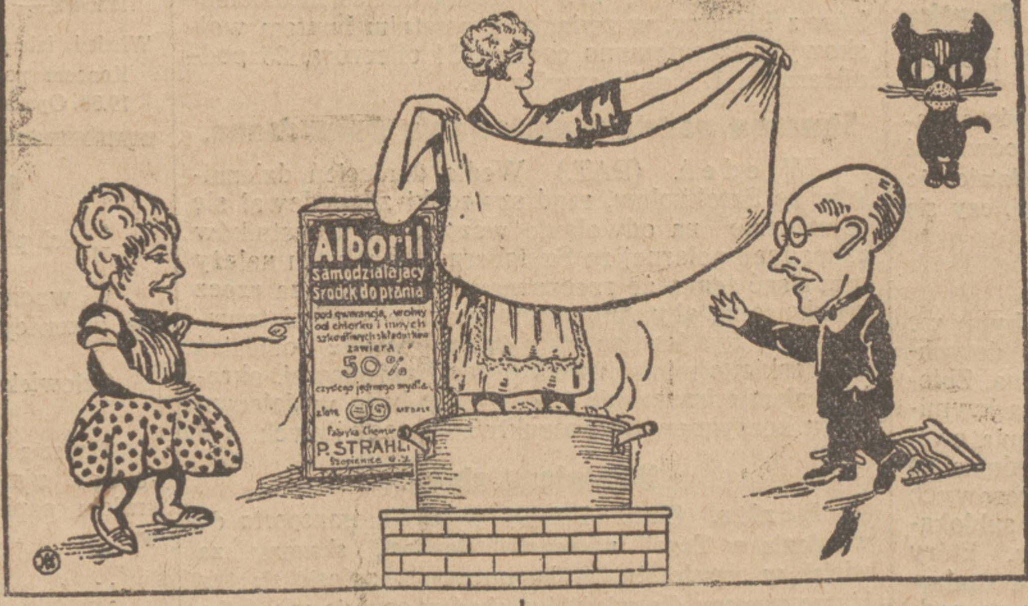

Rozpowszechniajcie :-: naszą gazetę! :-:

Agitujcie za naszą gazetą!